

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 14 kwietnia 2023 r.

Poz. 3266

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NPII.4131.1.347.2023 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 12 kwietnia 2023 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 40)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr 25/XLIV/2023 Rady Gminy Boronów z dnia 13 marca 2023 r. w sprawie utworzenia stałych obwodów głosowania na terenie Gminy Boronów, w całości, jako sprzecznej z art. 12 § 2 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz. U. z 2022 poz. 1277 ze zm.), dalej jako *ustawa* w związku z art. 7 Konstytucji RP.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 13 marca 2023 r. Rada Gminy Boronów podjęła uchwałę Nr 25/XLIV/2023 w sprawie utworzenia stałych obwodów głosowania na terenie Gminy Boronów.

Wskazana uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 14 marca 2023 r.

W toku badania legalności przedmiotowej uchwały organ nadzoru uznał, że jest ona niezgodna z prawem.

Jako materialnoprawną podstawę podjęcia przedmiotowej uchwały Rada Gminy wskazała m.in. art. 12 § 2, § 3, § 11 i § 12 ustawy oraz art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 130 ze zm.).

Zgodnie z treścią wskazanego wyżej przepisu art. 12 § 2 ustawy *Podziału gminy na stałe obwody głosowania dokonuje komisarz wyborczy. Stały obwód głosowania – zgodnie z art. 12 § 3 ustawy – powinien obejmować od 500 do 4000 mieszkańców. W przypadkach uzasadnionych miejscowymi warunkami obwód może obejmować mniejszą liczbę mieszkańców. Komisarz wyborczy, tworząc obwody głosowania, ustala ich numery, granice oraz siedziby obwodowych komisji wyborczych (art. 12 § 11 ustawy). Postanowienie komisarza wyborczego o utworzeniu obwodów głosowania ogłasza się w wojewódzkim dzienniku urzędowym oraz podaje do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty. Po jednym egzemplarzu postanowienia przekazuje się niezwłocznie wojewodzie i Państwowej Komisji Wyborczej (art. 12 § 12 ustawy).*

Z przywołanych wyżej unormowań wynika jednoznacznie, że do podziału gminy na stałe obwody głosowania uprawniony jest komisarz wyborczy, nie zaś rada gminy. Kompetencja ta została przyznana komisarzowi wyborczemu na mocy art. 5 pkt 5 lit. a w związku z art. 19 pkt 1 ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych, z dniem 1 stycznia 2019 roku.

Rada Gminy Boronów, podejmując przedmiotową uchwałę, w sposób nieuzasadniony wywiodła swoją kompetencję z art. 13 ust. 1 ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych, powołując ten przepis w podstawie prawnej aktu. Zgodnie z treścią tego przepisu *Rada gminy dokona podziału gminy na stałe*

obwody głosowania, o których mowa w art. 12 ustawy, o której mowa w art. 5, oraz ustali ich numery, granice oraz siedziby obwodowych komisji wyborczych w terminie 1 miesiąca od dnia podziału gminy na okręgi wyborcze, o których mowa w art. 12. W ocenie organu nadzoru przepis ten nie ma bowiem zastosowania w niniejszej sprawie. Kompetencja rady gminy do podjęcia uchwały w przedmiocie podziału gminy na stałe obwody głosowania ograniczona została przez ustawodawcę jedynie do 1 miesiąca od dnia podziału gminy na okręgi wyborcze. Po upływie tego terminu organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego utracił upoważnienie do podjęcia takiej czynności i od dnia 1 stycznia 2019 r. dnia uprawnienie do dokonywania podziału gmin na stałe obwody głosowania przekazane zostało właściwemu miejscowo komisarzowi wyborczemu.

W świetle powyższego uznać należy, iż w obowiązującym stanie prawnym organ stanowiący gminy nie jest uprawniony do dokonywania podziału gminy na stałe obwody głosowania, a Rada Gminy Boronów, podejmując przedmiotową uchwałę, działała bez podstawy prawnej, co stanowi istotne naruszenia prawa.

Organ nadzoru podkreśla, iż jedną z podstawowych zasad działania organów administracji publicznej jest zasada praworządności, to jest działania tych organów na podstawie i w granicach prawa. Jest to zasada rangi konstytucyjnej (art. 7 Konstytucji RP), z której wynika w szczególności zakaz domniemywania kompetencji organu władzy publicznej, a tym samym nakaz, by wszelkie działania organu władzy publicznej były oparte na wyraźnie określonej normie kompetencyjnej. Organ władzy publicznej ma obowiązek wykazać istnienie normy kompetencyjnej, uprawniającej go do działania, niedopuszczalne jest bowiem poprzestawanie tylko na stwierdzeniu braku zakazu takiego działania w normach zawierających jego kompetencje ogólne (postanowienie 7 sędziów SN z 18 stycznia 2005 r., sygn. akt WK 22/04, OSNKW 2005, nr 3, poz. 29). Oznacza to, że w państwie praworządnym wszelka działalność władcza wymaga podstaw prawnych, tzn. legitymacji w prawnie nadanym upoważnieniu do działania. Sposób wykorzystywania kompetencji przez organy państwowe nie jest wyrazem arbitralności ich działania, lecz wynikiem realizacji przekazanych im uprawnień. Działania wykraczające poza ramy tych uprawnień są pozbawione legitymacji. Nie ma tu więc pola dla swobody w działalności organu władzy publicznej. Każde przekroczenie granic określonych przez Konstytucję, pozbawia taki organ legitymacji działania (B. Banaszak, Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, Warszawa 2009, s. 57). W doktrynie zasadnie podkreśla się, że w państwie przyjmującym zasadę państwa prawnego kompetencje organów państwowych powinny wyraźnie wynikać z obowiązujących przepisów i nie można ich domniemywać lub tworzyć za pomocą wykładni. W państwie prawa nie jest dopuszczalne uzurpowanie sobie przez jakikolwiek organ kompetencji nieprzynależnych mu wyraźnie w normie prawnej [por. B. Banaszak, Proceduralne i materialnoprawne normy konstytucji (w:) J. Trzciniński (red.), Charakter i struktura norm konstytucji, Warszawa 1997, s. 121] (por. wyrok WSA w Gdańsku z dnia 7 listopada 2013 r. sygn. akt III SA/Gd 583/13, publ. Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych).

Mając powyższe na uwadze, stwierdzenie nieważności przedmiotowej uchwały – w całości, należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Pouczenie

Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Śląskiego
Zastępca Dyrektora Wydziału Nadzoru Prawnego

Iwona Andruszkiewicz